

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ПРИКАРПАТСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ ВАСИЛЯ СТЕФАНИКА**

Педагогічний факультет

Кафедра початкової освіти

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

**ТЕОРІЯ ТА МЕТОДИКА НАВЧАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ ТА
ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ ГАЛУЗІ**

Освітня програма 013 «Початкова освіта»

першого (бакалаврського) рівня
за спеціальністю 013 Початкова освіта
галузі знань 01Освіта/Педагогіка

Затверджено на засіданні кафедри
Протокол № 2 від 29 серпня 2023 р.

1. Загальна інформація	
Назва дисципліни	Теорія та методика навчання соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі
Викладач(-і)	Замрозевич-Шадріна С.Р.
Контактний телефон викладача	0966068182
Е-mail викладача	svitlana.zamrozevych@pnu.edu.ua
Формат дисципліни	Очний/заочний
Обсяг дисципліни	3 кредити ЄКТС, 90 год.
Посилання на сайт дистанційного навчання	https://d-learn.pnu.edu.ua/
Консультації	Вівторок о 14.50
2. Анотація до навчальної дисципліни	
<i>Предметом</i> вивчення навчальної дисципліни є ознайомлення студентів із цілями Державного стандарту початкової освіти щодо соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі; формування в них умінь і навичок, що сприятимуть досягненню учнями очікуваних результатів навчання, визначених означеною галуззю. <i>Коротко особливості, зміст.</i> Дисципліна «Теорія та методика навчання соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі» вивчається студентами спеціальності «Початкова освіта» на другому курсі у третьому семестрі. Даний курс передбачає ознайомлення майбутніх фахівців із теоретико-методологічними і методичними основами організації здоров'язбережувального навчально-виховного середовища у сучасній початковій школі. У процесі вивчення дисципліни студенти отримують знання про сучасні наукові концепції збереження здоров'я учнів та шляхи впровадження здоров'язбережувальних технологій у навчально-виховний процес початкової школи. Здобувачі вищої освіти ознайомлюються із сутністю і видами здоров'язберігаючих педагогічних технологій; основними положеннями, що визначають зміст, організаційні форми та методи організації навчально-виховного процесу відповідно до загальних цілей збереження здоров'я учнів; законами та закономірностями оздоровчого навчання і виховання молодших школярів; змістом і методикою використання оздоровчих технік у навчально-виховному процесі початкової школи; особливостями застосування здоров'язберігаючих педагогічних технологій задля збереження та зміцнення фізичного та психічного здоров'я учнів.	
3. Мета та цілі навчальної дисципліни	
<i>Метою</i> вивчення навчальної дисципліни є: підготовка здобувачів вищої освіти до організації соціального та здоров'язберігаючого освітнього середовища у початковій школі, ознайомлення студентів із навчальними програмами НУШ, метою, завданнями, цілями Державного стандарту початкової освіти щодо реалізації соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі, а також сучасними технологіями збереження та зміцнення здоров'я молодших школярів, формуванні у них готовності до соціальної та здоров'язбережувальної діяльності в освітньому середовищі початкової школи. <i>Основними цілями</i> вивчення дисципліни є: – формування у школярів стійких переконань щодо цінності життя, здоров'я і безпеки для себе і тих, хто їх оточує; – виховання дбайливого та усвідомленого ставлення до власного здоров'я і безпеки; – розвиток потреби самопізнання та самовдосконалення; – формування в учнів сталої мотивації до здорового способу життя; – формування свідомого прагнення дотримуватися безпечної, здорової та етичної поведінки для поліпшення добробуту; – розвиток уміння ухвалювати рішення в повсякденних ситуаціях з користю для безпеки та здоров'я; – сприяння індивідуальному розвитку	

самостійності, підприємливих якостей та поведінки свідомого споживача; – формування вміння вчитися без шкоди для здоров'я; – створення сприятливого безпечного та здорового середовища в школі.

4. Програмні компетентності та результати навчання

Загальні компетентності:

ЗК-2. Здатність зберігати і примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види форм рухової активності для активного відпочинку та ведення ЗСЖ.

Фахові компетентності:

СК-3. Здатність до інтеграції та реалізації предметних знань як основи змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти.

СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організовувати їхню пізнавальну діяльність.

СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових, індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.

СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти.

СК-9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.

СК-14. Здатність здійснювати професійну діяльність в умовах регіонального освітнього середовища.

Результати навчання:

ПР-06. Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти та трансформувати їх у різні форми.

ПР-07. Планувати й здійснювати освітній процес із урахуванням вікових, індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

ПР-09. Планувати й організовувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

ПР-10. Використовувати в освітній практиці різні прийоми формування, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.

ПР-12. Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.

ПР-13. Організовувати освітній простір з дотриманням принципів універсального дизайну, безпечно, проєктувати навчальні осередки у класі спільно з молодшими школярами з урахуванням їхніх вікових особливостей, інтересів і потреб, забезпечувати дотримання вимог безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, створювати психологічно комфортні умови освітнього процесу.

ПР-15. Здійснювати профілактичні заходи щодо збереження життя та фізичного й психічного здоров'я здобувачів початкової освіти, надавати їм домедичну допомогу (за потреби), планувати та реалізовувати заходи щодо попередження і протидії булінгу та різних проявів насильства чи будь-якої з форм дискримінації серед учнів початкової школи й інших учасників освітнього процесу.

ПР-18. Використовувати особливості регіонального освітнього середовища для ефективного навчання і виховання учнів початкової школи.

5. Організація навчання

Обсяг навчальної дисципліни

Вид заняття	Загальна кількість годин
лекції	12

семінарські заняття /практичні/лабораторні		14/4	
самостійна робота		60	
Ознаки навчальної дисципліни			
Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Нормативний/вибірковий
3	Початкова освіта	2	Нормативний
Тематика навчальної дисципліни			
Тема		Кількість год.	
		лекції	заняття сам.роб.
1. Зміст навчального матеріалу з соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі в початкових класах		2	2 8
2. Аналіз навчальної програми і підручників із соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі для початкової школи			2 8
3.Методи організації навчання соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі		2	2 8
4.Форми організації навчання соціальної та здоров'язбережувальної освітньої галузі		2	4 8
5. Методичні основи вивчення фізичної складової здоров'я		2	2 8
6. Методика вивчення соціальної складової здоров'я			2 8
7. Зміст і методичні рекомендації щодо вивчення психічної та духовної складової здоров'я		2	2 6
8. Особливості використання українських народних традицій охорони та зміцнення здоров'я в навчально-виховному процесі початкової школи		2	2 6
ЗАГ.:		12	18 60
6.Система оцінювання навчальної дисципліни			
Загальна система оцінювання навчальної дисципліни	Оцінювання здійснюється за національною на ECTS шкалою оцінювання на основі 100-бальної системи. (Див.: пункт „9.3. Види контролю. Положення про організацію освітнього процесу та розробку основних документів з організації освітнього процесу в Прикарпатському національному університеті імені Василя Стефаника. 100 бальна– 50 балів протягом семестру та 50 балів за залік “відмінно” – студент демонструє повні і глибокі знання навчального матеріалу, достовірний рівень розвитку умінь та навичок, правильне й обґрунтоване формулювання практичних висновків, наводить повний обґрунтований розв'язок прикладів та задач, аналізує причинно-наслідкові зв'язки; вільно володіє науковими термінами; “добре” – студент демонструє повні знання навчального матеріалу, але допускає незначні пропуски фактичного матеріалу, вміє застосувати його до розв'язання конкретних прикладів та задач, у деяких випадках нечітко формулює загалом правильні відповіді, допускає окремі несуттєві помилки та неточності розв'язках; “задовільно” – студент володіє більшою частиною фактичного матеріалу, але викладає його не досить послідовно і логічно, допускає істотні пропуски у відповіді, не завжди вміє правильно застосувати набуті знання до розв'язання конкретних прикладів та задач, нечітко, а інколи й невірно формулює основні твердження та причинно-наслідкові зв'язки; “незадовільно” – студент не володіє достатнім рівнем необхідних знань, умінь, навичок,		

	науковими термінами.
Вимоги до письмових робіт	Відповідно до навчального плану, студент виконує одну контрольну роботу, яка є допуском до складання заліку. Головна мета її – перевірка самостійної роботи студентів в процесі навчання, виявлення ступеня засвоєння ними теоретичних положень курсу. При розв’язанні задач студент має детально вказувати, яким саме був хід його роздумів, якими фактами він користувався.
Семінарські заняття	Практичні заняття проводяться з метою формування у студентів умінь і навичок з предмету, вирішення сформульованих завдань, їх перевірка та оцінювання. За метою і структурою практичні заняття передбачають попередній контроль знань студентів. Оцінки за практичні заняття враховуються при виставленні підсумкової оцінки з дисципліни.
Умови допуску до підсумкового контролю	– оцінка за поточне тестування (5 балів); – оцінка за відповіді на всі основні та додаткові запитання під час аудиторних занять (5 балів); – оцінка за контрольну роботу (10 балів); – оцінка за самостійну роботу (30 балів).
Підсумковий контроль	Форма контролю – залік форма здачі – письмова.

7. Політика навчальної дисципліни.

- самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їхніх індивідуальних потреб і можливостей); - посилання на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації).

Засвоєння пропущеної теми лекції з поважної причини перевіряється під час складання підсумкового контролю. Пропуск лекції з неповажної причини відпрацьовується студентом відповідно вимог кафедри, що встановлені на засіданні кафедри (співбесіда, реферат тощо).

Пропущені практичні, семінарські заняття, незалежно від причини пропуску, студент відпрацьовує згідно з графіком консультацій. Поточні „2”, отримані студентом під час засвоєння відповідної теми на практичному, семінарському занятті перескладаються викладачеві, який веде заняття до складання підсумкового контролю з обов’язковою відміткою у журналі обліку роботи академічних груп.

8. Рекомендована література

1. Антонова О. Є., Поліщук Н. М. Підготовка вчителя до розвитку здоров’язбережувальної компетентності учнів: монографія. Житомир: Вид-во ЖДУ ім. І.Франка, 2016. 248 с.
2. Ващенко О. Як створити школу сприяння здоров’ю: метод. Посібник. Київ: Шкільний світ, 2008. 112 с.
3. Ващенко О.М. Організація і методика здоров’язбережувальної діяльності молодших школярів. Перший цикл навчання: 1-2 класи: навч.- метод. посіб. / Уклад. О.М. Ващенко, Л.В. Романенко, К.А. Романенко; за заг. ред. О.М. Докукіної. Київ: Літера, 2017. 128 с.
4. Ващенко О.М. Організація і методика здоров’язбережувальної діяльності молодших школярів. Другий цикл навчання: 3-4 класи: навч.- метод. посіб. / Уклад. О.М. Ващенко, Л.В. Романенко, К.А. Романенко; за заг. ред. О.М. Докукіної. Київ: Літера, 2017. 80 с.
5. Ващенко О.М. Оздоровче виховання молодших школярів у взаємодії сім’ї та школи: метод. Посібник. Харків: Вид-во «Ранок», 2015. 96 с.

6. Ващенко О.М. Фізкультурно-оздоровчі заходи в режимі навчального дня молодшого школяра: навч. метод. Посібник. Кам'янець-Подільський: Абетка, 2003. 192 с.
7. Замрозевич-Шадріна С. Р. Методологічні підходи щодо підготовки майбутніх педагогів до формування культури здоров'я дітей у НВК «Школа-садок». *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 3 (107), СумДПУ імені А. С. Макаренка, 122–131.
8. Замрозевич-Шадріна, С. Оптимізація фізичного виховання дітей дошкільного віку. Івано-Франківськ: ТзОВ «ВГЦ «Просвіта». 2019. 326 с.
9. Замрозевич-Шадріна С.Р. Оптимізація фізичного виховання дітей дошкільного віку та молодших школярів. Монографія. Гірська школа в умовах реформування системи освіти: компетентнісний вектор / За наук. ред. д.п.н. Оліяр М.П.; ДВНЗ «ПНУ ім. В. Стефаніка» Івано-Франківськ: Супрун В.П., 2018. 376 с. С.110-116.
10. Замрозевич-Шадріна С. Р. Особливості проведення фізкультурно-оздоровчої роботи з молодшими школярами. *Virtus: NGO Sobornist (Ukraine) CPM «ASF» (Canada)*, 45, 70–73 .
11. Замрозевич-Шадріна, С. Р. Погляди на формування здорового способу життя в сучасних закладах освіти. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15: Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*, Київ, НПУ імені М.П. Драгоманова, 51–53 .
12. Замрозевич-Шадріна С. Р. Здоров'язбережувальна компетентність учнів початкових класів. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*, НПУ імені М.П. Драгоманова, 12(106), 42–46 .
13. Замрозевич-Шадріна, С. Р. Проблеми валеологічного виховання учнів початкових класів. *Обрії, ІФОППО*, 2 (47), 109–111.
14. Замрозевич-Шадріна С. Р. Педагогічні умови підготовки майбутніх педагогів до формування культури здоров'я дітей. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*, 196, СумДПУ імені А. С. Макаренка, 106–110.
15. Замрозевич-Шадріна С. Р. Підготовка майбутніх педагогів до формування культури здоров'я дітей: структурно-компонентна характеристика. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 1 (105), СумДПУ імені А. С. Макаренка, 173–183.
16. Замрозевич-Шадріна С. Р. Принципи підготовки майбутніх педагогів до формування культури здоров'я дітей у НВК «Школа-садок». *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 4 (108), СумДПУ імені А. С. Макаренка, 68–78.
17. Замрозевич-Шадріна С. Р. Теоретичний аспект здоров'язбрігаючих педагогічних технологій. *Педагогіка та психологія*, Чернівці: Чернівецький нац. у-т, 657, 74–80.
18. Замрозевич-Шадріна С. Р. Феномен «культура здоров'я» як наукова проблема. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 2 (106), СумДПУ імені А. С. Макаренка, 94–102.
19. Замрозевич-Шадріна С. Р. Формування здорового способу життя майбутніх педагогів. *Науковий часопис Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова. Серія 15. Науково-педагогічні проблеми фізичної культури (фізична культура і спорт)*, 3К (110), НПУ імені М.П. Драгоманова, 220–223.
20. Замрозевич-Шадріна С.Р. Формування культури здоров'я дітей в НВК «Школа-садок»: навчальний посібник. Івано-Франківськ: ТзОВ «ВГЦ «Просвіта», Видання 2. 2021. 144 с.
21. Замрозевич-Шадріна С. Р. Формування культури здоров'я особистості у вітчизняному і зарубіжному досвіді. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*, 10 (104), СумДПУ імені А. С. Макаренка, 347–355.
22. Кондратюк С.М. Інтегрований підхід до формування у молодших школярів здорового способу життя: здоро'язбережувальне виховання: навч. посіб. Суми: СумДПУ імені А.С.Макаренка, 2013. 191 с.

23. Мазуренко Л. Формування навичок здорового способу життя у молодших школярів в позаурочний час. К.: Шкільний світ, 2008. 112 с.
24. Новий Державний стандарт початкової загальної освіти. – Режим доступу:
http://nus.org.ua/wpcontent/uploads/2017/08/NewSchool_Presentationfinal_18-08-2017.pdf.
25. Типові освітні програми для закладів загальної середньої освіти: 1-2 класи. Київ: «Освіта-Центр», 2018. 240 с.

Проф. Замрозевич-Шадріна Світлана Романівна

